

Prekmurje.

Maribor, 3. julija.

Prekmurje je za širšo Slovenijo svet zase. Tisočletje je hodila njegova zgodovina svojo pot. Sancta corona hungarica, »sveta krona ogrska« je zajela to lepo pokrajino enostran Mure in je ni izpustila, dokler je ni iztrgal velik zgodovinski preobrat. Znano je, koliko so se trudili naši delegatje na pariški konferenci, da so dokazali mirovnim sodnikom našo pravico do Prekmurja. Madžari so razpolagali že takrat in razpolagajo prav posebno danes z izredno žilavo in spretno propagando. Spominjamo se, s kakšnim veseljem je prekmursko ljudstvo pozdravilo prihod naših čet na starodavna prekmurska tla. Veličastna je bila manifestacija jugoslov. državne misli meseca avgusta 1919. l. v Beltincih. Vedeli smo, da bo navdušenje pojenjalo, kakor hitro bo ljudstvo občutilo, da tudi nova država nalaga različna bremena, tirja davke in pobira vojaštvo in da se mora tudi Jugoslavija boriti z vsemi povojnimi težkočami. Vedeli smo, da se bodo zopet pojavili vplivi preteklosti. Prehod ljudstva v novo državo je podoben drugemu zakonu. Zakonca si ustvarita o novi zvezi najlepše pojme in skrbno skrivata svoje slabosti. Kakor hitro pa se navadita drug drugemu, se slabosti zopet pokažejo in prejšnji zakon jima izgleda srečnejši od prvega, dasi ni bil noben zadovoljen in srečen.

S to človeško slabostjo je treba računati celo v politiki. Veselilo nas je, ko smo videli, da se med Prekmurci vedno bolj utrjuje nacionalna zavest. Zatenjšajo spoznavni koristi naše države. Uvidevajo, da nimajo z Mađžari ničesar skupnega razen preteklosti. In na žalostni preteklosti je treba ustvariti boljšo bodočnost. V Solah raste nov rod. Uči se skupnega književnega jezika, spoznava Srbohrvate, vzgaja se v narodnem in državnem duhu. To je novo Prekmurje. A tudi staro Prekmurje se prebuja v raznih društvih, v političnih organizacijah, v gospodarski obnovi.

Nedvomno je, da je osvobojenje prineslo Prekmurju toliko izprememb, da jim sedanjí kmečki rod ni kos. Tako koreniti preobrat politíčnih, kulturnih in gospodarskih razmer je moral nujno zbežati prebivalstvo, in ta zbežanost bo trajala vsaj še eno desetletje. Na mesto madžarsčine je uveden v vse šole in urade slovenski jezik, v patrijarhalno M. Soboto, Beltince, D. Lendavo so prišli novi ljudje, staro uradništvo se je izselilo, veleposestniška zemlja se deli. Zlasti zadnje je važno, kar vemo, kakošnjega pomena so bili fevdalni madžarski gospodje za javno življenje na ogrskih tleh. Prometne zveze so obrnjene v čisto nasprotno smer: preje so tekle na sever, sedaj teko proti jugu. Meje, ki jih poprej sploh ni bilo, so zaprte. Ravno kar se gradi nova železnica, ki bo vezala Prekmurje z jugom. Tako bo odpravljeno sedanje nemogoče prometno stanje in razlike med levim in desnim bregom Mure bodo izginjale vedno bolj.

Razumemo boleštne tresljaje, ki jih čuti ljudstvo na prehodu iz starega v novo; razumemo tudi konzervativnost, s katero hoče varovati svojo posebnost. Vemo, da bo Prekmurje ostalo še nekaj časa nekaj »svet zase«. Danes pišemo o njem zgolj z nacionalnega in državnega vidika. Zato smo si tudi dovolili daljši splošen avd. K razglabljanju o nacionalnem in državnem položaju Prekmurja nas sili nova nevarnost, ki preti Prekmurju. Z besedo nevarnost ne mislimo, da je Prekmurje morda ogroženo. Ta nevarnost je namreč ozko zapredena z našim notranjepolitičnim položajem.

Bolgarska sfinga.

Kmetje nosijo kralja na rokah. — Značilen govor izpuščenega ministra

Sofija, 3. jul. (Izv.) Včeraj je bila slovesna otvoritev železniške proge Mosta—Vratca—Vidin v prisotnosti kralja Borisa in cele vlade. To je bil prvi nastop nove vlade po prevratu. Bolgarska agencija javlja, da je bila slavnost impozantna in da so kmetije kralja na rokah nosili. Splošno se je opazalo, da so kmetije z vlado zadovoljni.

Beograd, 3. julija. „Novosti“ objavljajo sledečo brzojavko iz Sofije: Včeraj je na tukajšnjem kolodvoru bil slovesen sprejem ministrov Malinova, Daneva in Jablanskega, ki so bili izpušteni iz zaplora v trdnjavi Šumen. Na nagovor je odgovoril Malinov med

drugim: Združiti se moramo na program, ki bo nasproten programu Stambulijskove vlade. „Novosti“ k tej brzojavki pripominjajo: ker je bil v programu Stambulijskove vlade tudi niški sporazum in politika dobrih odnosov z našo državo, pomeni to, da bivši min. predsednik Malinov ne želi, da bi Bolgarska še naprej vodila to politiko. Po svečanih miroljubnih zatrdilih g. Cankova je odkritosrčnost Malinova, ki je eden najuglednejših politikov, vsekakor neprijetna. Zvečer so prišli še 4 bivši ministri, ki so bili zaprti v Šumenju, med njimi Magarov.

Dogodki v Beogradu.

Še novi davki? — Tretiranje uradniškega zakona.

Beograd, 3. julija. Koncem tedna namerava fin. minister predložiti skupščini zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah. Fin. minister upa, da dobi iz tega 100 milijonov dinarjev. Novi proračun namerava fin. minister predložiti skupščini še pred parlamentarnimi počitnicami, da ga bo mogel fin. odbor čez počitnice predelati.

Beograd, 3. julija. Zakonodajni odbor je včeraj pričel specialno razpravo o uradniškem zakonu. Uvodoma je konstatiral posl. Svetozar Pribičević, da je vlada kršila ustavo, ker zakon ni bil

sprejet do 28. junija t. l., nakar je prešel odbor k razpravi posameznih zakonskih členov.

Včerajšnji seji ministrskega sveta je fin. minister izrekel željo, naj bi se sluge izvzeli iz uradniškega zakona in bi se zanje napravil poseben zakon. Dalje je zahteval zmanjšanje predvidenih uradniških plač, ker jih smatra za prevelike. Finančne mere za priprave novih plač bo mogel odrediti šele, ko bo zakon sprejet, izvršena v razdelitev v kategorije in izvedena revizija oziroma redukcija.

Napetost radi Poruhrja.

Anglija napoveduje samostojna pogajanja z Nemčijo. — Nove francoske represalije. — Nov nemški atentat.

London, 2. julija. (Izv.) Reuterjev urad prinaša sledeče informacije: Če bo Francija odklonila pismeni odgovor na angleško vprašalno polo, bo angleška vlada najbrž javno izjavila, da vodi današnja francoska politika Evropov prepad. Če se to uresniči, bo Anglija stopila v direktna pogajanja z Nemčijo glede reparacij na podlagi nemške ponudbe za dne 7. julija t. l. Če bi se Francija tudi teh pogajani ne hotela udeležiti, bi jih vodila Anglija popolnoma na lastno roko. Mogoče je tudi, da bo Anglija sklicala konferenco nevtralnih držav, da bi na ta način dosegla sporazum z Nemčijo brez Francije.

Berlin, 2. julija: (Izv.) „B. Z. an
Mittag“ poroča, da so Francozi včera

v popoldne zopet zasedli Kruppove tovar-
ne. Natančni podatki še sicer manjkajo,
ugotovljeno pa je, da so doslej zasedli
slednje oddelke: livarno, elektranjo,
kotlarno, ter oddelek za lokomotive in
železniške vozove. Ni še dognano, ali
gre samo za začasno zasedbo v svrhu
rekvizicij, ali pa nameravajo tovarno
z stalno zasedsti.

Düsseldorf, 2. julija: (Izv.) Oblasti so na meji zasačile pet tovornih avtomobilov, ki so jih skušali Nemci vtihotapiti v nezasedeno ozemlje. Skladišča premoga v petih rudnikih so zasedle okupacijske čete. V zvezi z atentatom na predor v Mainzu so oblasti izgnale pet meščanov, tri osumljene osebe pa so zaprle.

Poročila o izredno bogati žetvi v državi.

Beograd, 3. julija. (Izvirno.) Po vesteh, ki prihajajo iz severnih delov naše države, je žetev že pričela. Po dosedanjih rezultatih presega letošnja žetev vsa pričakovanja. Posebno ugodna je žetev v Bački. Kvaliteta žita je boljša kakor vsa dosedanja povojna leta. Brez dvoma bo to vplivalo ne samo na ce

ne, temveč tudi na stanje naše valute. Tudi iz ostalih pokrajinah naše države prihajajo povoljna poročila. Koruza z malimi izjemami zelo dobro uspeva. Splošno stanje setev je kar najboljšo in, je pričakovati letos v celoti izredno bogato žetev.

nesreče takoj rešilni vlak s potrebnimi številkami delavcev, ki so progo za silo popravili, tako da je promet zopet vzpostavljen.

BOEZA.

Curih, 3. julija (Izv.) Predborza
 Pariz 33.80, Beograd 6.25, London
 1. 24.80, Berlin 0.0032, Praga 27.15, Ita
 lija 26.15, New-York 573.—, Duna
 0.0080%, žig. krone 0.0084, Budim
 pešta 0.650, Varšava 0.045, Sofija 5.50
 Zagreb, 3. julija. (Sklepni tečali.)
 Pariz 5.47—5.525, Svica 16.25—16.30
 London 4.24—4.25, Berlin 0.515—0.53
 Dunaj 0.12925—0.1325, Praga 2.79—
 2.81, Italija 4.02—4.04, New-York 93.—
 93.50, Budimpešta 103—107.

jem. Mislimo radičevsko propagando. Kakor hitro bo rešeno vprašanje hrvaškega separatizma v celoti, bo tudi Prekmurje rešeno te nevarnosti. Mislimo pa, da je radičevska propaganda v Prekmurju nevarnejša nego drugod. Drugod je večalimani domača zadeva. hišni prepir med brati, v Prekmurju in sploh na mejah pa je vprašanje, ki presega navadno politično obzorje.

Po vseh vesteh, ki jih imamo o tem iz Prekmurja, se da pribiti z gotovostjo, da se Radičeva politična stranka poslužuje dveh pogubnih metod: sabotaže države in narodne misli. Radičevi agitatorji so spoznali, da ima Prekmurje hvaležna tla za vsako demagogijo. Zbežanost, ki je nastala med ljudstvom vsled izpremembe prejšnjih ozkih, ferdalno preprostih razmer, je vzrok, da Prekmurci hitro in naivno nasedajo raznim izkoriščevalcem političnega življenja. Tako se je že ob zadnjih volitvah pokazalo, koliko polagajo Prekmurci na Radiča in njegovo politiko. Pribiti moramo, da so Radičevi agitatorji izključno bivši Madžaroni, ki so že nedavno agitirali proti Jugoslaviji in za Madžarsko. Že ta moment je zelo važen. Oni vidijo v širjenju Radičevih idej samo nekako dovoljeno obliko madžaronske propagande. Pod Radičevim imenom je dovoljeno rovariti proti državi in se upirati oblastim. Za Radičevce namreč zakon ne velja. Če se kak Madžar ali Nemec javno izrazi proti državi in kralju, ga takoj vtačnejo v ječo. Če pa Radičevi agitatorji jemljejo kralju ugled in državi avtoriteto, tedaj je to »domača politika«. Radičevščina je dobrodošla krinka, s katero sme propagirati v Prekmurju celo madžarsko državno misel. Pod Radičevim dežnikom lahko madžaroni razpravljajo o tem, ali bodo sploh še plačevali davke ali ne (slučaj krmarja Obala v Rankoveih). Radičev klobuk pokrije tudi propagando za »madžarsko narodnost«, h kateri se po budimpeštarskem vzorcu prištevajo prekmurški »Vendci. Česar ni mogel opravičiti od Horthyjeve kamarile plačeni izdajca prof. Šandor Nikola, izdajatelj »Domovine«, to store v veliko večji meri in z izdatnejšim uspehom politični branjevcu iz Zagreba. Zato se ni čuditi, da se po Prekmurju zopet sliši glas: Prekmurje so Srbi samo zasedli, kmalu pridejo zopet Madžari.

Morda Radić ne gre tako daleč, morda, pravimo. Toda ljudstvo razume njegovo politiko kot boj proti sedanji državi »za stare, dobre čase«. Nemara ima ljudstvo dober instinkt! Radićevo republikanstvo razumeva prekmursko ljudstvo kot protest zoper vse ono, na čemer so nastale sedanje velike izpremembe. Pasivnost naših oblasti si razlaga kot znamenje slabosti naše države. Zakaj, če je ljudstvo stoletja čutilo na sebi državno pest, mu imponira samo energičen nastop oblasti, kadar je treba ščititi državno avtoriteto. Kdo bi si bil drznil pod prejšnjim režimom na javnih gladih polemizirati o takih vprašanjih, kot so obstoj in neobstoj države, kraljevine itd. Ljudstvo, ki je vajeno konzervativnih političnih metod, si to razlaga popolnoma drugače. Posledica tega je, da se madžaronstvo na vso moč obnavlja in v Budimpešti si lahko veselo manejo roke, v sob pravnih avtorit

Naše mnenje je, da bi bilo treba proti Radičevemu defetizmu v obmejnih krajih, zlasti v Prekmurju, nastopiti z vero odločnostjo. Če se je država zasučila pred rušitelji družabnega reda, naj se zaščiti tudi pred onimi, ki v brezvestnem lovu za mandati izpodkopavajo to, kar je dosegel ves narod na evropski mirovni konferenci, onim, ki delajo — hote ali nehoče, to je vseeno — v prid zunanji sovražnikom naše države. Po-

pušljivost se ne da opravičiti z ozirom na nekako bolešno ljudsko voljo, ker ljudstvo hoče po svojih končnih smotrih samo red, mir in močno, zdravo državo. Tako državo pa mora dati Prekmurcem lasten narod, in enkrat za vselej se morajo iztrebiti simpatije do Madžarov. Dokler ne bodo dale oblasti ljudstvu občutiti, da so državno-pravna vprašanja v glavnem rešena in da se o takih zadevah razpravlja le v parlamentu, nikakor pa ne v vaških gostilnah; dokler se bo smela pod Radičevim imenom širiti madžarščina, ne more ljudstvo dobiti vere v novo državo.

Ne smemo pa tudi pozabiti, koliko se Madžari trudijo za revizijo mirovne pogodbe in — kar je velevažno — koliko uspeha ima njihova propaganda na pr. v Angliji. Že ta moment je dovolj važen, da zahtevamo nacionalno utrditev naše meje napram Madžarski.

Naša javnost naj ne posveča pozornosti samo suvereni meji z Avstrijo. Zdi se nam, da je trenutno meja z Madžarsko večjega pomena. Prva zahteva pa bodi: Več odločnosti v zaščito državnih in nacionalnih interesov v Prekmurju!

Politične vesti.

* **Odmor v narodni skupščini** traja do 9. tm. Tega dne bo seja, v kateri bodo voljeni odbori za proučevanje raznih zakonskih predlogov. V nadaljnjih sejah pridejo v razpravo: zakon o ustroju vojske in uradniški zakon. Pričakujejo, da bosta oba ta zakona sprejeta do 20. julija, ko nastopijo parlamentarne počitnice. Od klerikalcev napovedane abstinence očitno ne bo. Zdi se, da so se premislili pod utisom dejstva, da muslimani odločno stoji na stališču, da vztrajajo v skupščini in sodelujejo v njej, četudi kot opozicija. Muslimani so nenehno, da je treba pomirjenje med Hrvati in Srbi izvršiti na parlamentarnih tleh. Korošca je očitno strah, da bi v abstinenci izgubil zaupanje mas, ki še ponekod vedno verujejo, da bo izbojeval avtonomijo.

* **Kriza v italijanski klerikalni stranki.** Po turinskem kongresu je izgledalo, da ostane italijanska klerikalna stranka, posebno ker so se odcepili narodni katoliki, enotna in trdna, da je premagala nevarnost razpada, ki ji je grozila radi nastopa fašistov. Toda trdna in enotna je izgledala stranka le na zunaj, notranje je na znotraj razpadala dalje. Te dni je prišlo zopet do resnejše krize. Stranka se je ponovno razcepila na dva tabora, na enega, ki je protiven fašizmu in katerega vodi don Sturzo ter na drugega, ki simpatizira s fašisti. Političar don Sturzo, nekdanjega mogočnega voditelja mogočne italijanske stranke pa je omajal sedaj še Vatikan, ki se je nagnil bolj na stran onih v stranki, ki simpatizirajo s fašisti. Italijanski listi poročajo sedaj, da bo don Sturzo vsled tega odločil mesto glavnega tajnika stranke. Če se to zgodi, potem bo kriza seveda še mnogo bolj poostrena.

* **Nove francoske represalije v Ruhrju.** Nemci so pred nekaj dnevi v Duisburgu razstrelili most preko Rena, baš ko je vozil čezenj belgijski vojaški vlak, ki je strmoglavil v globčino. Pri tej priliki je bilo ubitih 9 belgijskih vojakov. Vsled tega novega zločina Nemcev so Francozi uvedli nove represalije. Nad celim zasedenim ozemljem je odredjena najstrožja zapor. Od 1. t. m. naprej je ustavljen ves promet med zasedenim in nezasedenim ozemljem. Prevoz je dovoljen samo za vozove s hrano. Najstrožje je zabranjen tramvajski promet med posameznimi mesti. Vsakdo, ki bi hodil po kakih stranskih potih, bo brez usmiljenja ustreljen.

Dnevna kronika.

— **Proslava Vidovega dne v Ptuj.** Na Ptuj pride v svet prav malo vesti, dasiravno je to mesto zelo važno, osobito v nacionalnem oziru. Kakor v drugih večjih krajih, tako se je vršila tudi v Ptuj proslava Vidovega dne, ki je jako dobro uspela. Dopoldan se je vršila v župni cerkvi slovesna maša, katere so se udeležili razen številnega občinstva tudi zastopniki uradov in vojske. Popoldan se je vršila na dvorišču vojašnice

Kralja Petra I. Velikega, Osvoboditelja, javen nastop vojaštva s sokolskimi vajami; vojaške vaje s puškami, vaje z nožem, dvojne proste vaje, orodne vaje, ter skok v višino in v daljino. Zmagovaleci so bili obdarovani; obdarovanje je obhvalil podpolkovnik Božić pred vojaštvom in občinstvom. Ob 17. uri so vprizorili šolski otroci v gledališču igro »Kralj Matjaž«. Zvečer se je vršila v vojašnici prosta zabava. Žalibog, da se svečanosti, posebno igre, ni udeležilo mnogo onih naših ljudi, od katerih bi to pričakovali.

— **Zaspani Ptuj.** Ptuj je postal v zadnjem času silno zaspan; nič ni več onega pravega živahnega življenja, ki je plapolalo nekoč, posebno prve čase po osvoboditvi. Ta zaspanost se kaže posebno tudi ob priliki raznih prireditve. Na Vidov dan smo pri proslavah pogrešili mnogo naših ljudi, istotako pa je bilo tudi o priliki gostovanja mariborskega ansambla v našem gledališču. G. Bratina in ga. Bukšekova, ki sta igrala tragedijo »Ono« in dialog »Prava ljubezen«, sta imela sicer priličen obisk, vendar pa za naše mesto mnogo premajhen. Ptujčani-Slovenci, zdramite se, pričnite se vendar v interesu naše narodnosti in državne stvari zanimati za naše, posebno prosvetne in kulturne prireditve!

— **Veselica Orjune v Polenšaku.** V Polenšaku se je vršila v nedeljo, dne 1. tm. veselica tamkajšnje Orjune, ki je jako dobro uspela; obisk je bil nepričakovano velik. Veselice so se udeležili tudi gosti iz Ptuja in iz raznih okoliških občin. To je bila prva veselica Orjune v mariborski oblasti.

— **Skupščina profesorjev v Celju.** Dne 2. tm. je bila v Celju redna letna skupščina ljubljanske sekcije jugoslov. profesorjskega društva. Udeležilo se je 40 delegatov. Sekcija šteje danes 300 člane. Nadzornik Wester je podal zanimivo poročilo o svojem potovanju po srednješolskih zavodih v Srbiji. Predsednikom je bil ponovno izvoljen dr. Korun. Skupščina je sklenila ponoviti zahtevo po specialnem zastopstvu ljubljanske sekcije v glavnem prosvetnem savetu v Beogradu. Kot delegat je določen inšpektor Vajda. Na glavno skupščino v Sarajevu, ki bo koncem tedna, pojde iz Slovenije petdeset delegatov.

— **Otvoritev telefonske centrale v Velikih Laščah.** Pri pošti Velike Lašče je bila dne 21. julija tl. otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

— **Otvoritev brzojavne postaje Videm pri Krškem.** Pri pošti Videm pri Krškem je bila dne 28. maja tl. otvorena brzojavna postaja z omejeno dnevno službo.

— **II. kongres učiteljstva meščanskih šol se vrši v času od 4. do 6. julija v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:** 4. julija: ob 16. uri posvetovanje delegatov v državni realki. 5. julija: ob 8. uri glavno zborovanje delegatov v državni realki; popoldne ogled mesta, zvečer ob 20. uri skupna večerja v restavraciji »Zvezda«. Dne 6. julija izleti na Gorenjsko, v Maribor in Ptuj.

— **Občutna kazen špekulanta.** Vrhovna sodna inštanca je potrdila sodbo, s katero je bila tvrdka Braća Hahn v Zagrebu radi tihotapsiva z valuto obsodena na 7.200.000 Dinarjev globe. Če tvrdka v določenem roku ne plača globe, bo sodišče zarubilo vse njeno premoženje.

— **Velikaščen vidovdanski izlet Orjune v Novem Sadu.** Zlet vojvodinskih Orjun v Novem Sadu na Vidov dan je uspel glasom poročil nad vsa pričakovanja. Zletu je prisostvovalo skoro 10.000 Orjunašev s tremi godbami in mnogimi zastavami. Vsa slavnost se je izvršila brez najmanjšega incidenta.

— **Moderniziranje Niša.** Kakor poroča beograjski »Preporod«, se je te dni osnovala v Nišu posebna akcijska družba za moderniziranje mesta. Družba zgradi veliko električno centralo, ki bo oskrbovala mesto s svetlobo in gonilno silo za industrijska podjetja; dalje zgradi tramvajsko omrežje za mesto in okolice, osobito zvezo z Niško banjo (kopališčem), velik park ob Nišavi, moderen vodovod, več restavracij in hotelov ter izvede tlakovanje ulic in preureditev trotoarjev in nasadov. S prvimi deli prične družba že letos. Vsa podjetja bodo ostala za gotovo vrsto let last družbe, po-

tem pa bodo prešla v lastništvo niške mestne občine. Niš se bo torej moderniziral! Kaj je pa z Mariborom? Ali bi se ne dala ustanoviti tudi pri nas slična družba, ki bi zgradila vsaj tramvaj?

— **Od ljudskošolskega učitelja do univerzitetnega profesorja.** Dvorni svetnik dr. Edvard Burger, deželni šolski nadzornik na Dunaju, je dobil te dni dve namestitvi kot univerzitetni profesor in sicer v Pragi in v Jeni. Katero bo sprejel, še ni znano, zanimivo pa je, da se je g. dr. Burger povzpел do te časti od ljudskošolskega učitelja. Burger je bil svoječasno ljudskošolski učitelj v Trstu, pozneje pa meščanskošolski učitelj v Mariboru, kjer je tudi privatno študiral univerzo in dosegel doktorat. Stari Mariborčani se ga gotovo še spominjajo.

— **Vrnitev znamenite zgodovinske slike.** Prošli teden je bila na slovesen način vrnjena Kopru stara zgodovinska slika, Vivarinijeva »Madona«. Slika je bila last koprške občine, za časa Napoleonovih vojn pa je bila pronesena na Dunaj v dvorno galerijo. Ker je morala sedaj vrniti Avstrija Italiji vse umetnine in zgodovinske spomenike, je vrnila tudi to sliko, italijanska vlada pa jo je izročila zopet prvotni lastnici, koprski mestni občini.

— **Snežni meteži na Solnograškem.** Na Solnograškem je prošli teden vsled neprestanega deževja silno padla temperatura, po višjih gorah pa so vihrali veliki snežni viharji. Na temengetbiški planoti leži sneg nad 1 m debelo. Sneg je uničil vse nasade in je vsled viharja in mraza poginilo tudi večje število živine in ovc. Tako poznega snega in mraza Solnograščani še ne pomnijo.

— **Prodaja Wöllersdorfa.** Kakor poročajo dunajski listi, je dosedanja akcijska družba »Union«, ki je bila lastnica Wöllersdorfskih tovarov in taborišč, prodala ves kompleks berlinski industrijski družbi Sklarz. Kupna cena znaša 35 milijard avstrijskih kron v fentih sterlingih. Wöllersdorf pri Wienerneustadu je bilo med vojno znano taborišče za delavce, begunce in invalide, ki so v tamkajšnjih municijskih tovarnah opravljali razna dela. V barakah je bilo krog 30.000 nesrečnikov, od katerih jih je veliko število pomrlo, ponesrečilo ali pa izgubilo zdravje. Mnogo je bilo tam tudi Jugoslovenov.

— **Umor podpredsednika Venezuele.** Iz Caracasa poročajo, da je podpredsednik republike Venezuele Juan Gomez bil v noči na 1. tm. v svoji postelji umorjen. Motiv umora ni znan. Slutijo pa, da igrajo vlogo politični razlogi, ker je kot zastopnik svojega brata, predsednika Gomeza, vladal kakor diktator.

— **Velika nesreča v indijski sirotišnici.** V indijski sirotišnici v Kalkuti se je pripetila pred par dnevi grozna nesreča. Staro poslopje se je nenadoma zrušilo in pokopalo pod razvalinami 229 otrok. Nekatero otroke so rešili še žive, večina pa je ostala mrtva pod razvalinami. Nekatera trupla so tako razmesarjena in zmekšana, da ni mogoče ustanoviti identitete.

— **Angleško delavstvo in kraljevska hiša.** Na svojem velikem kongresu je angleško delavstvo dne 30. junija z ogromno večino odklonilo resolucijo, ki predlagala, da se uvede volitev oficirjev v armadi in mornarici s strani moštva, ter da se odpravi kraljevska hiša. Landsburg je izjavil v imenu predsedstva stranke, da ne gre za to, ali je Anglija monarhija ali republika. Odločilna za blagor dežele je odprava kapitalističnega sistema. Ne kraljevska hiša, katere člani se obnašajo kot priprosti državljani, ampak velekapitalistična podjetja so vzrok vedno večjemu obubošanju ljudskih mas.

— **Državni deški sanatorij v Topolšici.** Vodstvo državnega zdravilišča za bolne na pljučih v Topolšici je odprlo državni deški sanatorij za krog 60 otrok od 7. do 14. leta. V zavod se sprejme načeloma deca, kateri preči pri razmerah v ožjem krogu posebno opasnost od tuberkuloze in pri kateri se že prikazujejo pozitivne biološke reakcije, odnosno deca s početnimi prikaznimi tuberkuloznimi kosti, členkov, mreže, žlez in pljuč. Vodstvo namerava odpreti ob enem za deca tudi šolo na solnou, oziroma gozdno šolo, kakor imamo takih ustanov na zapadu veliko.

Celjske vesti.

Smrtna koša. V Celju je umrl v četrtek, dne 28. t. m. g. I. Dečman, uradnik celjskega okr. glavarstva, dobro znan v vseh lovskih krogih. V spremstvu mnogoštevilnih lovskih prijateljev je bil pokopan v soboto popoldne na celjskem okol, pokopališču. N. v. m. p.

»**Deutsches Haus**« v Celju pred drugo instanco. Dne 30. jun. se je vršila pred višj. dež. sodiščem v Ljubljani vzključna obravnava v zadevi lastniške pravice »Deutsches Haus«, ki si ga je nezakonito prisvojil majhen krog bivšega nemškega kuratorija za naravnost smešno nizko ceno. Druga instanca je pravorek okrožnega sodišča v Celju na razveljavljenje kupne pogodbe potrdila.

Celjsko mesno gledališče. Dramatičnemu društvu v Celju se je posrečilo skleniti z Udruženjem gledaliških igralcev v Ljubljani pogodbo, po kateri pravzame Udruženje zaenkrat za dobo enega leta artistično vodstvo celjskega mestnega gledališča, upravo pa vodi še Dram. društvo naprej. Udruženje se je zavezalo stalno angažirati najmanj tri pokliene igralce ter preskrbovati tudi raznovrstna gostovanja. Veliki napredek v razvoju celjskega mestnega gledališča bo vsak ljubitelj dramatične umetnosti kar najtopleje pozdravil.

Novi dobavitelj mesa za vojaški erar v Celju je neki Dimitrij Marković, ki se je na veliko škodo celjskih slovenskih mesarjev nastanil v hotelu »Union« ter dobavlja meso za vojaštvo. Pripoveduje se celo od verodostojne strani, da ne plačuje nobenih klavniških in drugih pristojbin. Zeleti bi bilo, da celjski obrtniki energično intervenirajo pri kompetentni oblasti.

Profesorско zborovanje v Celju. Danes se vrši v Celju občni zbor profesorjskega društva, sekcija Ljubljana, v drž. realni gimnaziji. Od vseh zavodov v Sloveniji je prišlo lepo število delegatov.

Naše šole.

Učni uspehi na drž. moškem učiteljskem v Mariboru koncem 2. tečaja šol. leta 1922-23 so bili sledeči: Zavod je imel 4 letnike z žensko vzporednico v 4. letniku. Izmed 157 gojencev in 33 gojenk jih je dovršilo šolsko leto 37 z odliko, sposobnih je 105, ponavljalni izpit je dobilo 37, neredovan je 1, nesposobnih pa je 10 gojencev. Po narodnosti so bili vsi Slovenci. Vadnica je štela 130 učencev.

Sklep trgovske nadaljevalne šole. V soboto dne 30. junija se je izvršil sklep trgovske nadaljevalne šole v Mariboru v navzočnosti zastopnikov trgovskega gremija. Iz poročila šolskega vodstva posnemamo, da je obiskovalo do konca šolskega leta 1. razred 42 učencev (5 z odliko), II. razred 71 (15 z odliko) in III. razred 45 učencev (13 z odliko). Ker je zaznamovati razen par izjem, ki imajo položiti ponavljalen izpit, kljub zelo strogi kvalifikaciji dovoljen uspeh, je zaključek šole z ozirom na ogromno število učencev zelo razveseljiv ter gre celemu učiteljskemu zboru za njega trud vse priznanje. Na učence sta imela lepe nagovore predsednik g. Weigl in preds. Slov. trg. društva g. Šostarič; upati je, da bodo njihovi lepi nasveti padli na rodovitna tla. Za tem so učenci zapeli par pesmi, predvsem državno himno in se mora priznati, da razpolagajo čez dobre glasove in so razmeroma dobro izurjeni. Hvalevredno od gremija je, da je obdaroval vse odličnjake kljub velikemu številu z raznimi knjigami.

Sprejemni izpit na državni realni gimnaziji v Celju. V letnem terminu, dne 30. junija se je prijavilo za vstop v prvi razred 74 učencev, med temi 12 učenek. Sprejemni izpit so napravili vsi prijavljeni. Z zadovoljstvom se lahko ugotovi, da so bili učenci mnogo boljše pripravljeni kakor prejšnja leta. Celjska gimnazija izkazuje prvič v letnem terminu tako visoko število sprejetih učencev za prvi razred. Lansko leto jih je bilo prijavljenih samo 55.

Sport.

Nogometna tekma Gradjanski-Freiburg F. K. v Zagrebu 1. tm. je končala z zmago Gradjanskega v razmerju 4:0.

Mariborske vesti.

Maribor, 3. julija 1923.

m Pogreb F. Jančera se vrši v sredo, dne 4. julija ob 16. uri popoldne iz mrtvašnice starega mestnega pokopališča na mestno pokopališče v Po-brežju. (Pokojnega se je moralo z ozi-rom na to, da je v zasebni hiši hotel položiti na oder v mrtvašnici na starem pokopališču in so vse druge govorice neosnovane.)

m »Jadrane«, društvo Primorcev, na- znanja vsem pevcem, da se vrši pevška vaj v sredo, dne 4. julija ob 20. uri zve- čer v prostorih Glasbene Matice, III. nadstr. soba št. 6. pri Götzu. Prosim to- čnost! — Pevodnja.

m Državno žensko učiteljsko v Mariboru je imelo letos tri letnike z 96 gojenkami. 6 jih je nemške narodnosti, ena protestantske vere. Razven dveh so dobile vse prvi red, 16 jih ima pona- vljalni izpit. Na zavodu deluje 11 učnih moči, izmed katerih jih je nekaj zapo- slelih tudi na moškem učiteljsku. Naj- važnejši dogodek v tekočem letu je bil koncert kot Vidovdanska proslava, ki je pokazal, kako vzorna disciplina vlada na zavodu.

m Glasbena Matica. Pevski zbor Glasb. Matice se naj zbere jutri, v sre- do ob 16. uri popoldne pri hotelu »Za- morec«, da zapoje svojemu dobrotniku g. Jančeru zadnji pozdrav. — Predsed- nik.

m »Jadrane«, društvo Primorcev v Ma- riboru, vabi vse člane, ki hočejo sodelo- vati pri veseljenem odseku, na sesta- nek, ki se vrši dne 5. julija v pisarni Jugoslovenske Matice, Sodna ul. 52.

m Znakovna dneva za obmejno šol- stvo sta sobota in nedelja, 7. in 8. julija 1923. Spomnite se naše revne šolske de- ce ob severni jezikovni meji, ki jo vabijo narodni nasprotniki v svoj tabor, ter darujte po možnosti.

m Razglas. Mestni magistrat raz- glaša: Ker se je zopet pojavil v mestu slučaj pasje stekline in so bile ugriz- njene štiri osebe, se prebivalstvo opo- zarja na obstoječe odredbe stokega pas- jega zapora s pripombo, da se bodo prestopki odredb pasjega zapora tako glede psov kakor tudi glede mačk naj- strožje kaznovali. — Zupan Grčar, s. r.

m Društvo »Jadrane« pozivlja vse one, ki imajo društvene pesmarice, da jih oddajo tajniku v Jugoslov. Matici, Sod- na ulica 32. Upamo, da ne bo potrebno večkrat opominjati.

m Restavracija v Narodnem domu ima danes v torek, dne 3. julija 1923 koncert. Začetek ob 17. uri v restavracij- skih prostorih. Brez vsakega povišanja cen ali vstopnine. Toči se izborna ka- plica. Gorka in mrzla jedila. Abonentu na hrano se sprejemajo. Cenj. občinstvu se priporoča.

m Veselica CM v prid obmejnemu šolstvu se bo vršila v Narodnem domu v nedeljo, 8. julija 1923. Največja ne- varnost je slovenskemu narodu pretela ob narodni meji zaradi tega, ker se je namenoma zapostavljala slovenska šola in protežirala nemška. Ob preobratu smo našli vso mejo ponemčeno in naše učiteljstvo vrši neizmerno težavno nalo- go, da skuša vzbuditi med tem neza- vednim, deloma nemškotarskim, deloma po domačih prekucah proti državi na- hujškanim narodom jugoslovenske na- rodno zavest. Te naše pilonirje moramo ne samo moralno, temveč tudi gnotno podpreti, dati jim moramo na razpolago sredstev za knjižnice, za podporo revnih i. t. d. Tako so delali svojčas Nemci in pridobivali mladino zase, tako moramo delati tudi mi. Ciril-Metodove podružni- ce prosijo, da obišče vsak narodnjak njihovo veselico, mesto da bi nesli svoj denar v razne vinotoče. Pivo in vino, ki ga bodo dobili na veselici, ne bode za vinar dražje in gotovo boljše, kako ga dobijo v okolici. Poleg tega pa bodo kot prigrizek na razpolago pristne kranj- ske klobase.

m Sreda, 4. tm. v Grajski kleti koncert polnoštevne železničarske god- be »Drava«. Začetek ob pol 20. uri.

m Ustanovitev I. citraškega kluba v Mariboru. Da se obudi na naši severni meji zanimanje za citre, koje ljubki glasovi pretresejo in ginejo še tako trdosrčno srce, se je sestal pripravljalni odbor, ki si je nadel nalogo, da ustano-

vi v Mariboru I. citraški klub. Citre so že od nekdaj bile najlepša zabava v ožjem krogu, ter so včasih tega postale zelo priljubljene; niso se pa povzdignile do višine moderne glasbe, marveč so o- stale ponižne kot vijolica v tihem gr- movju, ki le cveti in s svojim ljubkim vonjem osreči svojo najbližjo okolico. Za ustanovitev I. citraškega kluba so predpriprave že v polnem teku, ter so tozadevna pravila oblaštevno že odobre- na. Tudi se že redno vrše vaje, tako da bo možno kmalu pokazati širši javnosti uspeh in namen kluba. Ustanoviteljni občni zbor se vrši v ponedeljek dne 9. julija 1923. ob 1/8. uri zvečer v »Gam- brinovi dvorani« v posebni sobi s slede- čim dnevnim redom: I. Nagovor pred- sednika pripravljalnega odbora; II. pre- čitanje pravil; III. volitve predsednika, tajnika, blagajnika itd.; IV. slučajno- sti. Vsi igralci citre in prijatelji glasbe se s temi vabijo k ustanovnemu občne- mu zboru, kjer se tudi lahko takoj pod- pišejo pristopnice.

m Kavarna v mestnem parku. Dnev- no koncert od pol 17. do pol 19. ure in od 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Poskušen samomor. V Mlinski ulici št. 2 stanujoča zasebnica Marija J. se je v ponedeljek popoldne zaprla v svojo sobo in v samomorilnem namenu spila osminko bencina. Ko ji je vsled tega postalo precej slabo, se je svojega dejanja skesala in klicala na pomoč. — Rešilni oddelek jo je odpeljal v bolnico, kjer so ji žetodec temeljito izpraznili, tako, da ni bilo večje nesreče in Ma- rija se zopet veseli svojega življenja. Rekla pa je, da bencina ne bo nikoli več pila.

m Splav na Dravi ponesrečil. Dne 30. junija krog 10. ure dopoldne je za- del splav trgovca A. Skrbineka iz Sel- nice ob Dravi pri Fali ob neko skalo in se popolnoma razbil. Splavarji so se rešili, les pa je voda odnesla. Del lesa je policija zaplenila v Mariboru pri osebah, ki so ga polovile iz vode ter ga vrnila lastniku.

m Nepreviden kolesar je nek Fe- liks Strohmaier iz Selnice ob Dravi, pristojen na Dunaj. Radi neprevidnega kolesarenja je bil že 2. junija naznanjen državnemu pravdnstvu. Ravno mesec dni pozneje, t. j. v ponedeljek, dne 2. julija pa je zopet tako vrtoglavo kole- saril po Koroški cesti, da je v bližini hiše št. 58 povozil neko deklico. Hotel je seveda hitro izginiti, toda prišel je stražarju v roke. Ne glede na to, da nekateri kolesarji dirkajo po najpromet- nejših ulicah, kakor na kakem dirkališču, pa je treba grajati tudi to, da puščajo stariši otroke brez nadzorstva na ulico, kar se opaža zlasti po predmestjih, kjer smatrajo cesto za otroško igrišče. Poli- cija naj bi tudi temu posvečala malo pozornosti in take nesreče bi lahko izostale. Bivša mestna policija je imela tozadevno strog nalog, sedanja državna pa se zato skoraj več ne briga, pa tudi če se otroci igrajo na cesti tik pred stražnico.

Narodno gledališče.

Plesni večer Rita-Rita v narodnem gledališču. V torek, dne 10. julija pri- redi češka plesalka Rita-Rita (Markita Pešta, hčerka nekdanjega mariborskega vojnege kapelnika J. O. Pešte) svoj plesni večer. Velenadarjena mlada ple- salka je imela po mnogih čeških odrih velike uspehe, o katerih pričajo številne zelo pohvalne kritike češko-slovaških li- stov. Kot pianist sodeluje kapelnik g. H. Frisch. Da bo obisk omogočen čim širšim slojem, so določene dramske cene.

Kultura in umetnost

TURNIJA BRATINA-BUKSEKOVA:

4. julija v Brežicah.
5. julija.
6. julija na Krškem.
7. julija.
8. julija v Trbovlju.

x Poslovilni večer g. Vekoslava Jan- ka. V soboto se je vršil v kazinski dvo- rani koncert članov našega gledališča g. Vekoslava Janke in gđe. Tončke Šu- štarjeve, ki je obenem veljal kot poslo-

vilni večer g. Janke. Pričakovali smo, da bo z ozirom na popularnost obeh čla- nov našega gledališča dvorana natlače- no polna. Žal, da je občinstvo tudi v tem primeru pokazalo, da hoče imeti kon- certne in gledališke počitnice. Mislimo, da bi člani našega gledališča zaslužili več pozornosti in je treba to malomar- nost obsoditi, tembolj, ker vemo, da so bile kavarne polne in da bo tudi posu- rovljujoči cirkus odnesel iz Maribora težke stotake. Čudimo se, da niso bili na poslovilnem večeru zastopani niti ofici- elni gledališki krogi. Program g. Janke in gđe. Šuštarjeve je bil zelo pester. Razen Vilharjevih, Devovih, Serbič- vih solospjevov so bile na programu o- perne arije, dueti itd. Kvalifikacije obeh pevcev itak poznamo dovolj iz strokov- nih recenzij, zato samo konstatiramo, da je nudil koncert lep umetniški užitek. Pri klavirju je sodelovala tudi gđe. Min- ka Začerlova. H koncu je g. Janko do- dal nekoliko komičnih spevov, ki mu pač niso šli tako iz srca, kot če bi bila dvo- rana polna. Gđe. Šuštarjeva in g. Jan- ko sta dobila več šopkov. Občinstvo je oba navdušeno aklamiralo.

x Študijska knjižnica v Mariboru je odprta vsak ponedeljek in petek od 4. do 7. ure. Na razpolago so najrazličnejše knjige, zlasti znanstvena literatura. V knjižničnih prostorih se lahko čitajo raz- lične revije. Pogoji ob navedenem času pri knjižničarju. Prostor v Kazini, I. nadstropje.

x Kulturno-historična razstava se o- tvori v Varaždinu dne 14. julija in bo trajala do 19. julija. Dne 19. julija prirede celjsko Muzejsko društvo, mari- borsko Zgodovinsko in Muzejsko dru- štvo ter ptujsko Muzejsko društvo sku- pen obisk razstave. Pri tej priliki bodo imenovana društva imela v Varaždinu isti dan sestanek, kjer se bodo določile smernice za sistematično arheološko in zgodovinsko delo na bivšem Sp. Stajer- skem in v Prekmurju (mariborska ob- last). Prijatelji domače zgodovine so vabljeni, da se pridružijo temu izletu. Odhod iz Ptuja 19. jul. ob 6.53 zjutraj, prihod v Varaždin okoli 10. ure. Razsta- va obeta biti prav zanimiva in poučna. Na podlagi te razstave se ustanovi po- tem v Varaždinu kulturno-historični muzej.

Izpred sodišča.

Sraka.

17letni hlapec Alojz Hriberšek na Bregu pri Ptujju je dne 21. aprila ukra- del Stefana Baumanu na Bregu pri Pt- uju 6000 K vredno kolo, Konradu Vanpo- tiču pa plašč in cev za kolo v vrednosti 800 K. Obsojen je bil radi hudodelstva tatvine na 4 mesece težke ječe.

Se ena sraka.

42 letni posestnik Franc Trop v Go- denineh, okraj Ormož, je dne 17. junija vdrl v hišo Matija Verbnjaka v Ormo- žu. Posrečilo se mu je odnesti Verbnja- ku odejo, podglavnik in rjuho, Jožetu Tropu hlače, Alojzu Lazarju kompletno obleko, dve ponošeni suknji, dvojne po- nošene hlače, novi telovnik, 5 spodnjih hlač, 5 srajc, 2 para čevljev, klobuk, na- ramnice in sviter, Ignacu Pobnariču pa srajco in dva robea. Trop, ki odkrito svo- je dejanje prizna, je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Pregrešek proti zakonu o volitvah.

75letna gostilničarka Ana Vaupotič iz Vinskega vrha, okraj Ormož, se je zagovarjala pred okrajnim sodiščem ra- di pregreška po čl. 70 zakona o volitvah, ker je za časa volitev narodnih poslan- cev za ustavotvorno skupščino točila al- koholno pijačo. Obsojena je bila na 100 Din. denarne globe.

Verska nestrpnost.

30letni hlapec Stefan Horvat iz Te- šanove, okraj Murska Sobota, ki je pri- padnik evangelske vere, je v noči na 27. maja pomazal zunanjo stran katoliške kapelice v Tešanovcih s človeškim bla- tom in gnojnico. Storiil je to iz hudobije in mrznje do rimsko-katoliške vere in ker ga je jezilo, da opravljajo verniki rimsko-katoliško cerkve svoje običajne smernice pri kapelici. Sodišče ga je ob- sodilo radi hudodelstva moten vere na 2 mesece ječe.

Detektiva se je igral.

23letni čevljar Stefan Sobčan v Go- milici, okraj Dol. Lendava, je prišel dne 21. maja k podžupanu Vendelinu Kul- čarju v Dolgvasi. Predstavil se mu je napačno kot državni detektiv ter ga na- legal, da je odposlan od varaždinske okrožne komande, da ugotovi, koliko je še vojnih ubežnikov na Madžarskem. Za 16 ubežnikov je zahteval od podžu- pana 600 Din. globo. Na isti način je zahteval od Vendela Bücke, gerenta v Rad- možaneh, za 3 ubežnike skupaj 50 Din. denarne kazni. Od Vendela Sopa v Dol- gvasi pa je zahteval brezplačni voz do Genterove in od Ane Halasove v Dol. Lendavskih goricah za njenega pobeg- lega sina 100 Din. globo. Zupana Kulčar in Bücke nista mogla ugoditi »detektivi« zahtevi, ker nista imela denarja na razpolago. Halasova pa mu je dala le 40 Din., ker ni več imela. Sobčan, ki svoje dejanje prizna, je bil pred okraj- nim sodiščem obsojen radi hudodelstva goljufije na 3 mesece ječe.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Ma-riboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umet- niško in gradbeno razstavo.

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Legitimacije za polovično vožnjo na vseh železniških progah v naši dr- žavi se dobe pri vseh denarnih zavodih, speditijah itd. in v pisarni razstavnega odbora v Mariboru, Cankarjeva ul. ter stanejo samo 20.— Din. Legitimacija velja obenem kot permanentna vstop- nica za razstavo in ni treba plačati po- sebne vstopnine. Zato priporočamo zlasti zunanjim obiskovalcem, da si pravo- časno nabavijo legitimacije.

Razstavn katalog izide v 100.000 izvodih ter bo razširjen po vsej državi. Ker bo poleg razstavnega reda vseboval tudi seznam trgovskih, industrijskih in obrtnih podjetij, bo imel trajno vred- nost. Zato bodo imeli tudi oglasi v tem katalogu največji in trajni uspeh, na ker opozarjamo vse trgovske, industrijs- ke, obrtne kroge in druge interese. Naročila za oglase sprejema pisarna in pooblaščen oglašni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ul. Ne zamudite ugodne prilike za uspešno in trajno reklamo.

Odlikovanje najboljših del. Vse razstavljalce in interese se enkrat opozarjamo na to, da se bodo najboljša dela odlikovala. Vsako odlikovanje je za podjetje brez razlike najboljša pri- znanje, ker dokazuje in prča, da so izdelki res prvovrstni, fini in dobri. Zato naj nikdo ne zamudi te prilike, da si pridobi odlikovanje. Razstave se bodo v bodoče vršile v daljših presledkih in se taka prilika nebo tako kmalu vrnila.

Vsa pojasnila glede razstave daje izključno le pisarna razstavnega odbora, na razstavišču; vhod iz Cankarjeve ul. Telefon interurban št. 325

Objave.

§ Mestni kino. »Lov za dedščino« veseloigra v 5 činih se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Gospodarstvo.

g Produktne borze 2. jul. Novi Sad: Pšenica bačka 430—440, ječmen bački 290, oves bački 307—310, koruza bačka 278—280, moka pšenična 0° 670, 2° 635, 3° 570, 4° 480.

g Prodaja sodarske robe. V pisarni kr. direkcije šum v Vinkovcih se bo vršila dne 14. julija tl. dražba nemške sodarske robe. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

g Svetovni kongres za mlekarstvo na katerega je predsednik Zedinjenih dr- žav povabil vse države, bo zboroval dne 2. in 3. oktobra tl. v Newyorku, dne 4. v Philadelphiji in potem v Sirakusi, kjer bo od 5. do 10. oktobra tudi naročna raz- stava za mlekarstvo. Natančnejši spored kongresa je interesantom v pisarni tr- govsko-obrtniške zbornice v Ljubljani na- ročno.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(15)

Takoj za tem je pomislila na d' Assasa in na nalogo, katero je tako plemenito sprejel.

D' Assas se ni bil povrnil. —

»Ah, je sploh prišel do kralja? Ali ga je morala med potoma vstaviti zagonetni človek, ki je stal sedaj pred njo? —

»To je hotela zvedeti — in takoj! —

»Le bese lo, — gospod! — ga je preklinjala, ko je gospod Jakob hotel nadaljevati svoj govor. —

»Govorite, gospa, — srečen bom, ako vam morem dati zadovoljiv odgovor. —

»To gotovo lahko storite. — Prišla sem nocoj semkaj z nekim mladeničem. —

»Z vitezom d' Assas! — je mirno pristavil gospod Jakob. —

Niti senca smehljaja ni pokazala v njegovih, kakor iz kamna neobčutnih potezah, da je količkaj mislil na neumnost tega dogodka. —

Kajti pravzaprav sta gospa d' Etioles in vitez d' Assas prebila skupaj noč. —

»Da, — prav ž njim! — je odvrnila Ivana z veseljem, ki je osupnilo gospoda Jakoba. —

»Ali se morda zanimате za tega mladeniča? — je živahno poprašal. —

Zazdela se je, kot da ga navdaja novo upanje. —

»Da, — je Ivana nato pritrdila. —

»Zanimam se zanj, — prvič radi njega samega, drugič pa tudi zaradi neke naloge, katero je bil prevzel. — Katere izvršiti je bil prisegel. —

»Nalogo, — je pobledevi vzkliknil gospod Jakob. — »Vi ste poverili vitezu d' Assas neko nalogo? —

»Da, — je odgovorila Ivana prestrašena od glasu, ki je zvenel iz govora nepoznanca. —

Gospod Jakob je vstal, plosnil parkrat z rokama, pa jel hoditi po sobi. — Potem pa se je pomiril in se zopet povrnil k Ivani. —

»In kaka je bila ta naloga, gospa? — Neobhodno potrebno je, da vem za njo! —

Ivana je bila čisto diplomatične naravi. — Razumela je takoj, da je bil ta mož pred njo navajen, vsakojake pretvorbe in pred vsem, da se ni nikdar dal spoznati, da je skrbno skrival vse občutke in misli svoje; — v njegovih potezah je jasno čitala njegovo trdno voljo, se nikdar pokazati pravega in odkritosrčnega, — njegov sklep, si nikdar pustiti pogledati na dno srca, na dno duše. —

In vendar je neznanec pustil uvidevati svoj notranji nemir, — nekako grozo svojo. —

Bilo je torej za njega važno, oziroma jako nevarno, da bi imel d' Assas izvršiti kako nalogo? —

Da — in sicer njen nalog? —

Ivana je čutila, da v tem obstoji jedro cele skrivnosti. —

In kot dober diplomat je sklenila, da pove resnico, kajti nič drugega tako ne prevzame kot nepričakovano dejstvo. —

»Gospod, ne poznam vas, — je rekla Ivana, — od vas mi je znano le eno, —

da me držite tu vjeto proti vsakemu pravu. — Zdi se mi, da imam dovolj poverila, misliti, da si postanem kadaj odkrita sovražnika, kot sva si doslej bila skrivna. — In vendar zahtevate od mene dokaz zaupnosti. —

»V vašem lastnem interesu, — je odvrnil nato gospod Jakob, — ali pa, ako ravno hočete, mislite, da v mojem interesu, — ali prisegam vam, da so v tem trenutku vaši interesi mojim podložni. Govorite tedaj odkritosrčno, ako nečete, da se pripeti kaj nevarnega vitezu d' Assasu ali še komu drugemu. —

Zadrževala je Ivana pri teh resnih besedah. —

»In še komu drugemu, — si je mislila, — gotovo ima v mislih kralja. —

»Odkritosrčno hočem biti, — je tedaj odgovorila. — »Pretekle dni sem bivala v hišici za drevesi desno od gradu. —

Gospod Jakob je zatipal oči, hodil, da je hotel pomisliti, bodisi, da je hotel zasenčiti svoje oči. —

»V oni hiši se mi je naznanilo, da se dela zarota proti osebi, ki mi je dražja od življenja. —

Gospod Jakob je počasi odprl oči ter pogledal Ivano, potem pa je zopet zamajal, vprašujoč se:

»Koga pravzaprav ljubi, kralja ali d' Assasa? —

Učenec, z dobro solsko nabo, se sprejme v specializirano trgovino I. Sirk. Glavni trg. 1320 3-3

Mlada vdova išče službo pri obitelji brez žensk; ima 15 letno hčerko. Ponudbe pod postolezoče Stencenci pri Mariboru. »Otroška ljubezen« 1.36

Izvrstno »Magala« motorno kolo se takoj proda. Nazogled pri trdki Karol. Preis, Maribor. 1332 3-1

Hiša z lepim vrtom za zelenjavo, 1/2 ure od Glavnega trga, na prodaj. Kupec se lahko takoj vidi. Cena K 360.000. Naslov v upravi 137 2-1

Vi dobite poštni paket franco, 1 kg fine ital. rize, 1 kg finih makaronov, 1 zaboj 10 kom. Moca-koek, 1 l fin. Alk. elja, 1/2 kg paradižnika, vse skupaj samo za Dinarjev 170. — Hmeljak i drug, Maribor. 1301

Posedstvo z večjim vinogradom, njivami, travniki in gozdom, na lepem kraju v ljutevskih gorah, se radi družinskih sprememb proda. P. janiša deže »Karl Albrecht Strmec« Ormož. 1329 3-2

Voz (Linzerwagen) z oljnatimi osmi, v dobrem stanju, s kompletno konjsko prežo opremo proda A. Ploj, Fala. 1314 1

Brat in sestra iščeta takoj dva meblirani sobi s hrano. Ponudbe pod »Solidna« na upravo lista. 1334 2-1

»Da bi rešila to osebo, sem se podala sinoči iz hiše. — Zunaj sem srečala gospoda d' Assasa, — ki me je povabil semkaj. — Past, oziroma zanjka je obstajala v tem, da se je hotelo privabiti ono osebo v hišico, kjer sem bila jaz, pod pretvezo, da naj mi napravi obisk. Trebalo je torej obvestiti dotično osebo, da sploh nisem več v oni hišici in storiti to, se je obvezal vitez d' Assas. — (Dalje prihodnjik)

Industrijsko podjetje v Mariboru išče do kasneje 15. julija 1923 **perfektno stenotipistino**, ki je popolnoma vešča slovenskega in nemškega jezika in izvežbana nemška stenografinja. Dalje

trgovsko izobraženega uradnika za računovodstvo delavskih mezd, bolniške blagajne, nezdov in akordov, ki je popolnoma vešča slovensčine in nemščine. Ponudbe pod »Zanesljiv« na upravnistvo »Tabora«. 1302 3-3

Trgovskega vajenca

takoj sprejme trdka **Franjo Resnik**, Maribor-Krčevina

Nadgeometer Adolf Götzl

obl. aut. civ. zemljemere prevzema vse v svojo stroko spadajoče meritve, parcelacije i. t. d. Maribor 1331 Aleksandrova cesta 55.

Galanterija

drobnina, trikotaža Samo na debelo! **Gaspari & Faninger** Maribor 1047 Aleksandrova cesta 48.

Nogavice

kupite najcenejše pri trdki **Anica Traun**, Maribor Grajski trg 1. 1179

Stanovanje

dveh sob, z vrtom, pri koroškem kolodvoru, se zmenja za enako v mestu. Ponudbe pod »Stanarina« K 240 na upravo lista. 1334 2-1

Brez posebnega obvestila.

Pavla Jančer, roj. Kobilca, naznanja v svojem, v imenu svojih otrok Elvire, Emilije in Maksa ter ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, oziroma oče, brat, svak in stric, gospod

Fran Jančer**hotelir**

v pondeljek, dne 2. julija ob 10. uri po dolgotrajni, mukepolni bolezni in previden s tolažili sv. vere v 57. letu svoje dobe boguvdano preminul.

Truplo nepozabnega pokojnika se bo v sredo, dne 4. julija 1923 ob 16. uri v mrtvašnici starega mestnega pokopališča svečano blagoslovilo, prepeljalo na mestno pokopališče v Pobrežju in tam položilo v rodbinski grobnici k vernemu počitku.

Sv. rekvijem bo darovan v četrtek, dne 5. julija ob 9. uri v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, dne 3. julija 1923.**Mestni pogrebni zavod v Mariboru.**